

„Službene novine Federacije BiH“ br. 06/11 od 9. 2. 2011. godine

Na osnovu člana 153. stav 2., člana 155. stav 2., člana 157. stav 3, a u vezi sa članom 236. stav 1. alineja 29. i 30. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/10), federalni ministar zdravstva donosi

PRAVILNIK O SPECIJALIZACIJAMA I SUBSPECIJALIZACIJAMA DOKTORA MEDICINE, DOKTORA STOMATOLOGIJE I MAGISTARA FARMACIJE

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim pravilnikom utvrđuju se grane specijalizacija i subspecijalizacija; trajanje plana i programa specijalizacija i subspecijalizacija za doktore medicine, doktore stomatologije i magistre farmacije; kriteriji za prijem specijalizanata odnosno subspecijalizanata; uslovi za zdravstvene ustanove i fakultete zdravstvenog usmjerenja u kojima se obavlja specijalizantski odnosno subspecijalizantski staž, kao i postupak njihove verifikacije; način obavljanja specijalizantskog odnosno subspecijalizantskog staža; uslovima za obavljanje specijalizantskog odnosno subspecijalizantskog staža u inostranstvu; način sačinjavanja liste ispitivača za specijalističke i subspecijalističke ispite; polaganje specijalističkog odnosno subspecijalističkog ispita; način i postupak priznavanja vremena provedenog na postdiplomskom studiju u subspecijalizaciju, kao i troškovi obavljanja specijalizantskog odnosno subspecijalizantskog staža.

Član 2.

Doktori medicine, doktori stomatologije i magistri farmacije mogu se stručno usavršavati u obliku specijalizacije i subspecijalizacije.

Specijalizacija i subspecijalizacije je organizovan oblik sticanja teoretskih i praktičnih stručnih znanja i naučnih saznanja prema propisanom programu.

Plan i program specijalizacija i subspecijalizacija za doktore medicine, doktore stomatologije i magistre farmacije, te njihovo trajanje sastavni je dio ovog Pravilnika (Prilog br. 1).

II - USLOVI ZA USTANOVE U KOJIMA SE OBAVLJA SPECIJALISTIČKI ODNOSNO SUBSPECIJALISTIČKI STAŽ I POSTUPAK NJIHOVE VERIFIKACIJE

Član 3.

Cjeloviti program specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža ili dio programa specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža doktora medicine, doktora stomatologije i magistra farmacije obavlja se u zdravstvenim ustanovama i fakultetima zdravstvenog usmjerenja koji, u pogledu prostora, opreme i kadra, udovoljavaju slijedećim uslovima:

- da se u njima obavljaju stručni poslovi predviđeni planom i programom određene specijalizacije odnosno subspecijalizacije,
- da imaju odgovarajući prostor i opremu,
- da imaju u stalnom radnom odnosu najmanje dva specijalista odnosno subspecijalista u zvanju primarijusa, sa najmanje pet godina specijalističkoga odnosno subspecijalističkog staža za granu specijalizacije odnosno subspecijalizacije u kojoj se specijalizant usavršava odnosno dva specijalista odnosno subspecijalista sa najmanje pet godina specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža za granu specijalizacije odnosno subspecijalizacije u kojoj se specijalizant usavršava,
- da imaju uposlene u stalnom radnom odnosu specijaliste odnosno subspecijaliste koji ispunjavaju uslove za funkciju glavnog mentora i komentora,
- da imaju bibliotekarsko-informatičku podršku saglasno savremenim zahtjevima medicinske, stomatološke odnosno farmaceutske struke kojom se omogućava pristup odgovarajućoj domaćoj i stranoj stručnoj literaturi, te prostor i opremu za praktično učenje laboratorijskih tehnika,
- da imaju organizovane aktivnosti u oblasti praćenja kvaliteta specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža.

Izuzetno, od stava 1. ovog člana, dio programa specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža za magistre farmacije može se obavljati i u farmaceutskoj industriji, prehrambenoj industriji, laboratorijama za ispitivanje lijekova pri agencijama za lijekove i medicinska sredstva, laboratorijama za ispitivanje kvaliteta hrane pri agencijama za sigurnost hrane, laboratorijama za ispitivanje vode i dr.

Farmaceutska i prehrambena industrija, kao i laboratorije iz stava 2. ovog člana moraju ispunjavati uslove propisane stavom 1. ovog člana, izuzev uslova navedenih u alineji 3. i 4. stava 2. istog člana.

U pogledu uslova kadra, farmaceutska i prehrambena industrija, kao i laboratorije iz stava 2. ovog člana moraju imati u stalnom radnom odnosu jednog specijalistu odnosno subspecijalistu, sa najmanje pet godina specijalističkoga odnosno subspecijalističkog staža za granu specijalizacije odnosno subspecijalizacije u kojoj se specijalizant usavršava, kao i odgovarajući visokobrazovni kadar iz oblasti tehnologije, hemije, informatike i dr. srodnih zanimanja.

Član 4.

Federalni ministar zdravstva (u daljem tekstu: ministar), na prijedlog nastavnih zdravstvenih ustanova tipa univerzitetsko-kliničkih bolnica imenuje voditelje programa specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža za kliničke specijalizacije odnosno subspecijalizacije u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija), na period od dvije godine.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, na prijedlog nastavnih zavoda i nastavnih zdravstvenih ustanova iz člana 110. stav 2. Zakona o zdravstvenoj zaštiti (u daljem tekstu: Zakon), ministar rješenjima imenuje voditelje programa specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža za specijalizacije odnosno subspecijalizacije primarnog nivoa zdravstvene zaštite u Federaciji, na period od dvije godine.

Voditelj programa iz st. 1. i 2. ovog člana mora imati najmanje deset godina specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža obavljenog u radnom odnosu u nastavnoj zdravstvenoj ustanovi tipa univerzitetsko- kliničke bolnice, odnosno nastavnom zavodu ili nastavnoj zdravstvenoj ustanovi, te imati nastavno zvanje.

Voditelj programa iz st. 1. i 2. ovog člana koordinira izvođenje programa specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža, te nadzire rad glavnog mentora i komentora.

Voditelj programa iz st. 1. i 2. ovog člana ostvaruje pravo nadoknade za svoj rad u visini koja se određuje rješenjem ministra, a u smislu člana 14. ovog pravilnika.

Član 5.

Glavni mentor i komentor moraju biti radnici zdravstvenih ustanova odnosno fakulteta zdravstvenog usmjerenja kojima je dato odobrenje za obavljanje specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža u smislu člana 8. ovog pravilnika.

Glavni mentor i komentor moraju imati najmanje pet godina specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža za onu granu specijalizacije odnosno subspecijalizacije u kojoj se specijalizant usavršava, te imati nastavno zvanje ili zvanje primarijus.

Na prijedlog nastavnih zdravstvenih ustanova tipa univerzitetsko-kliničkih bolnica odnosno fakulteta zdravstvenog usmjerenja kojima je dato odobrenje za obavljanje specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža u smislu člana 8. ovog pravilnika, ministar rješenjima utvrđuje liste glavnih mentora i komentora za kliničke specijalizacije odnosno subspecijalizacije sa rokom važenja od dvije godine.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, na prijedlog nastavnih zavoda i nastavnih zdravstvenih ustanova iz člana 110. stav 2. Zakona, kojima je dato odobrenje za obavljanje specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža u smislu člana 8. ovog pravilnika, ministar rješenjima utvrđuje liste glavnih mentora i komentora za specijalizacije odnosno subspecijalizacije primarnog nivoa zdravstvene zaštite, sa rokom važenja od dvije godine.

Glavni mentor je odgovoran za propisano provođenje plana i programa specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža u cijelosti, praćenje napretka specijalizanta, provjeravanje znanja specijalizanta najmanje dva puta godišnje putem provjere znanja i vještina, te tačnost podataka u specijalističkoj odnosno subspecijalističkoj knjižici.

Komentor se imenuje za dio specijalističkog odnosno subspecijalističkog programa koji traje duže od 30 dana.

Komentor je odgovoran za propisano provođenje dijela programa specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža za koji je imenovan.

Član 6.

Utvrđivanje ispunjenosti uslova prostora, opreme i kadra obavljanje cjelovitog program ili dijela programa specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža kod zdravstvenih ustanova odnosno fakulteta zdravstvenog usmjerenja iz člana 3. ovog pravilnika, obavlja Federalno ministarstvo zdravstva (u daljem tekstu: Ministarstvo), saglasno odredbama ovog pravilnika i Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Zahtjev za utvrđivanje ispunjenosti uslova iz stava 1. ovog člana podnosi zdravstvena ustanova odnosno fakultet zdravstvenog usmjerenja.

Uz zahtjev iz stava 2. ovog člana prilaže se:

- rješenje o registraciji ustanove izdato od nadležnog općinskog suda,
- dokaz o vlasništvu prostora, odnosno važeći ugovor o zakupu poslovnog prostora,
- prijedlog grana specijalizacije odnosno subspecijalizacije ili dijelova specijalizacije odnosno subspecijalizacije, a koji će se u toj ustanovi izvoditi,
- spisak stručnog kadra sa urednom ličnom dokumentacijom uposlenika koji su u stalnom radnom odnosu, a u zvanju su specijaliste odnosno subspecijaliste, sa statusom primarijusa i sa najmanje pet godina specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža za granu specijalizacije odnosno subspecijalizacije za koju ustanova kandidira obavljanje specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža,
- spisak stručnog kadra sa urednom ličnom dokumentacijom uposlenika koji su u stalnom radnom odnosu, a koji ispunjavaju uslove za glavnog mentora i komentora,
- spisak opreme sa urednim atestima proizvođača opreme kojim se potvrđuje kvalitet, ispravnost i sigurnost opreme,
- dokaz o uplati federalne takse,
- dokaz o uplati naknade za rad stručne komisije.

Odredbe ovog člana shodno se primjenjuju i na utvrđivanje ispunjenosti uslova prostora, opreme i kadra obavljanje dijela programa specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža za magistre farmacije u farmaceutske i prehrambenoj industriji, kao i laboratorijama iz člana 3. stav 2. ovog pravilnika.

Farmaceutska i prehrambena industrija, kao i laboratorije iz člana 3. stav 2. ovog pravilnika, prilikom podnošenja zahtjeva iz stava 3. ovog člana ne podnose dokumentaciju iz alineja 4. i 5. stava 3. istog člana, već spisak stručnog kadra sa urednom ličnom dokumentacijom uposlenika koji su u stalnom radnom odnosu, a u zvanju je specijaliste odnosno subspecijaliste, sa najmanje pet godina specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža za granu specijalizacije odnosno subspecijalizacije za koju ustanova kandidira obavljanje specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža, kao i odgovarajućeg visokobrazovnog kadra iz oblasti tehnologije, hemije, informatike i dr. srodnih zanimanja.

Član 7.

Po prijemu uredno dokumentiranog zahtjeva iz člana 6. ovog pravilnika, ministar imenuje stručnu komisiju od najmanje tri člana, sa zadatkom da kod podnosioca zahtjeva izvrši neposredan uvid, te utvrdi ispunjenost uslova prostora, opreme i kadra za izdavanje odobrenja za obavljanje cjelovitog programa ili dijela programa specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža.

Stručna komisija iz stava 1. ovog člana sačinjava zapisnik, koji je sastavni dio dokumentacije na osnovu koje se izdaje rješenje o odobrenju obavljanja cjelovitog programa ili dijela programa specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža.

Stručna komisija odgovara za istinitost podataka navedenih u zapisniku iz stava 2. ovog člana.

Članovima stručne komisije pripada naknada čiju visinu rješenjem utvrđuje ministar.

Član 8.

Na osnovu podnijetog dokumentiranog zahtjeva, a po provedenom postupku utvrđenom članom 7. ovog pravilnika, ministar donosi rješenje kojim odobrava zdravstvenoj ustanovi odnosno fakultetu zdravstvenog usmjerenja obavljanje cjelovitog programa ili dijela programa specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža ili rješenje kojim se odbija zahtjev.

Rješenje donijeto u smislu stava 1. ovog člana je konačno u upravnom postupku i protiv istog se može pokrenuti upravni spor saglasno propisima o upravnim sporovima.

Rješenje iz stava 1. ovog člana upisuje se u registar zdravstvenih ustanova i fakulteta zdravstvenog usmjerenja u kojima se može obavljati specijalistički odnosno subspecijalistički staž, a koji se vodi u Ministarstvu.

Odredbe ovog člana shodno se primjenjuju i na farmaceutsku i prehrambenu industriju, kao i laboratorije iz člana 3. stav 2. ovog pravilnika.

Član 9.

Ako tokom izvođenja programa specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža nastanu promjene u vezi ispunjavanja uslova na osnovu kojih je izdato rješenje o odobrenju obavljanja cjelovitog programa odnosno dijela programa specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža iz člana 8. ovog pravilnika, direktor zdravstvene ustanove odnosno dekan fakulteta zdravstvenog usmjerenja, obavezan je o navedenim promjenama obavijestiti Ministarstvo, i to u roku od 30 dana od dana nastupanja promjene.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, zdravstvenoj ustanovi odnosno fakultetu zdravstvenog usmjerenja koji više ne ispunjava uslove iz člana 3. ovoga pravilnika, ministar rješenjem oduzima odobrenje za obavljanje cjelovitog programa ili dijela programa specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža iz određene grane specijalizacije odnosno subspecijalizacije koji se u toj ustanovi izvodi.

Rješenje iz stava 2. ovog člana je konačno u upravnom postupku i protiv istog se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda, saglasno propisima o upravnim sporovima.

Odredbe ovog člana shodno se primjenjuju i na farmaceutsku i prehrambenu industriju, kao i laboratorije iz člana 3. stav 2. ovog pravilnika.

III - POSTUPAK ODOBRAVANJA SPECIJALIZACIJE ODNOSNO SUBSPECIJALIZACIJE

Član 10.

Specijalizacija odnosno subspecijalizacija može se odobriti na osnovu godišnjeg plana potrebnih specijalizacija i subspecijalizacija koji utvrđuje Ministarstvo na prijedlog kantonalnih ministarstava zdravstva u smislu člana 154. st. 3. i 5. Zakona.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, a saglasno članu 154. stav 2. Zakona, bez godišnjeg plana specijalizacija, odobrenje za specijalizaciju i subspecijalizaciju može se izdati doktoru medicine, doktoru stomatologije i magistru farmacije, a za potrebe nadležnog ministarstva zdravstva, državnog odnosno federalnog ministarstva, organa državne ili federalne uprave, fakulteta zdravstvenog usmjerenja, pravnih lica koja obavljaju naučno-istraživačku djelatnost, pravnih lica koja obavljaju proizvodnju i promet lijekova i medicinskih sredstava, kao i zavoda zdravstvenog osiguranja.

Član 11.

Specijalizacija odnosno subspecijalizacija se može odobriti doktoru medicine, doktoru stomatologije i magistru farmacije koji je u radnom odnosu u zdravstvenoj ustanovi koja dodjeljuje specijalizaciju odnosno subspecijalizaciju ili ima privatnu praksu, ili radi kod zdravstvenog radnika visoke stručne spreme privatne prakse koji dodjeljuje specijalizaciju odnosno subspecijalizaciju i koji ima najmanje godinu dana radnog iskustva u struci nakon položenog stručnog ispita.

Specijalizacija odnosno subspecijalizacija se može odobriti i doktoru medicine, doktoru stomatologije i magistru farmacije koji ispunjava uslove iz stava 1. ovog člana, a u radnom odnosu je u nadležnom ministarstvu zdravstva, državnom odnosno federalnom ministarstvu, organu državne ili federalne uprave, fakultetu zdravstvenog usmjerenja, pravnom licu koje obavlja naučno-istraživačku djelatnost, pravnom licu koje obavlja proizvodnju i promet lijekova i medicinskih sredstava, kao i zavodu zdravstvenog osiguranja.

Član 12.

Izbor kandidata za specijalizaciju odnosno subspecijalizaciju obavlja zdravstvena ustanova, privatna praksa, nadležno ministarstvo zdravstva, državno odnosno federalno ministarstvo, organ državne ili federalne uprave, fakultet zdravstvenog usmjerenja, pravno lice koje obavlja naučno-istraživačku djelatnost, pravno lice koje obavljaju proizvodnju i promet

lijekova i medicinskih sredstava, kao i zavod zdravstvenog osiguranja na osnovu konkursa objavljenog u sredstvima javnog informisanja.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, izbor kandidata za subspecijalizaciju koji obavlja zdravstvena ustanova ne podliježe obaveznom objavljivanju u sredstvima javnog informisanja.

Član 13.

Zahtjev za odobrenje specijalizacije odnosno subspecijalizacije Ministarstvu podnosi zdravstvena ustanova odnosno privatna praksa zajedno sa ličnim zahtjevom doktora medicine, doktora stomatologije ili magistra farmacije za kojeg se traži odobrenje specijalizacije odnosno subspecijalizacije.

Zahtjev za odobrenje specijalizacije odnosno subspecijalizacije Ministarstvu može podnijeti i nadležno ministarstvo zdravstva, federalno odnosno državno ministarstvo, organ državne ili federalne uprave, fakultet zdravstvenog usmjerenja, pravno lice koje obavlja naučno-istraživačku djelatnost, pravno lice koje obavlja proizvodnju i promet lijekova i medicinskih sredstava, kao i zavod zdravstvenog osiguranja kod kojeg je uposlen doktor medicine, doktor stomatologije ili magistar farmacije.

Uz zahtjev iz st. 1. i 2. ovog člana podnosi se slijedeća dokumentacija:

- pravosnažna odluka o dodjeli specijalizacije odnosno subspecijalizacije kandidatu,
- dokaz o provedenom javnom konkursu samo prilikom dodjele specijalizacije,
- diploma o završenom fakultetu,
- uvjerenje o položenom stručnom ispitu,
- potvrda o radnom iskustvu od najmanje godinu dana od položenog stručnog ispita,
- potvrda o poznavanju jednog stranog jezika,
- saglasnost zdravstvene ustanove odnosno fakulteta zdravstvenog usmjerenja u kojoj će se obaviti specijalistički odnosno subspecijalistički staž, uz naznačenje datuma obavljanja specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža u toj ustanovi,
- dokaz o uplati troškova specijalizacije odnosno subspecijalizacije, a koji će se koristiti za izmirenje naknada za voditelje programa, kao i glavnog mentora i komentora,
- dokaz o uplati troškova obavljanja dijela programa specijalizacije odnosno subspecijalizacije koji je zajednički za sve specijalističke programe, a koji će se koristiti za izmirenje naknade za fakultete zdravstvenog usmjerenja.

Član 14.

Iznos troškova specijalizacije odnosno subspecijalizacije, a kojim se izmiruje naknada za rad voditelja programa, kao i rad glavnog mentora i komentora, utvrđuje se rješenjem ministra.

Iznos troškova specijalizacije odnosno subspecijalizacije iz stava 1. ovog člana utvrđuje se rješenjem ministra.

Visina naknade za voditelje programa, kao i naknade za rad glavnog mentora i komentora utvrđuje se rješenjem ministra.

Iznos troškova za obavljanje dijela programa specijalizacije odnosno subspecijalizacije, koji je zajednički za sve specijalističke programe i koji se doznačava fakultetima zdravstvenog usmjerenja, utvrđuje se rješenjem ministra.

Troškove iz st. 1. i 4. ovog člana snosi podnositelj zahtjeva za odobrenje specijalizacije odnosno subspecijalizacije iz člana 13. ovog pravilnika.

Član 15.

Rješenje o odobrenju specijalizacije odnosno subspecijalizacije donosi ministar u roku od 30 dana od dana podnošenja uredno dokumentiranog zahtjeva.

Rješenje iz stava 1. ovog člana upisuje se u registar odobrenih specijalizacija odnosno subspecijalizacija, a koji vodi Ministarstvo.

Rješenje iz stava 1. ovog člana je konačno u upravnom postupku i protiv istog se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda, saglasno propisima o upravnim sporovima.

Član 16.

Doktor medicine, doktor stomatologije odnosno magistar farmacije kojem je rješenjem ministra odobrena specijalizacija odnosno subspecijalizacija u smislu člana 13. stav 1. ovog pravilnika, a koji nije u radnom odnosu u zdravstvenoj ustanovi odnosno privatnoj praksi,

zaključuje ugovor o radu sa zdravstvenom ustanovom odnosno privatnom praksom za period trajanja specijalizacije odnosno subspecijalizacije.

IV - OBAVLJANJE SPECIJALISTIČKOG ODNOSNO SUBSPECIJALISTIČKOG STAŽA

Član 17.

Ovlaštene zdravstvene ustanove i fakulteti zdravstvenog usmjerenja za obavljanje specijalizantskog odnosno subspecijalizantskog staža iz člana 3. ovog pravilnika, svojim općim aktima propisuju koliki broj specijalizanata mogu istovremeno primati na specijalizaciju odnosno subspecijalizaciju.

Na zahtjev podnosioca zahtjeva za odobrenje specijalizacije odnosno subspecijalizacije iz člana 13. ovog pravilnika, ustanove iz stava 1. ovog člana donose rješenje o davanju saglasnosti za obavljanje specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža, uz naznačenje datuma početka obavljanja ovog staža, i to prije izdavanja rješenja o odobrenju specijalizacije odnosno subspecijalizacije od strane ministra, u smislu člana 15. ovog pravilnika.

Član 18.

Specijalizant započinje sa obavljanjem specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža u roku od 30 dana od dana prijema rješenja o odobrenju specijalizacije odnosno subspecijalizacije.

Vrijeme provedeno na poslovima i zadacima koji su predviđeni programom specijalizantskog odnosno subspecijalizantskog staža, prije izdavanja rješenja o odobrenju specijalizacije odnosno subspecijalizacije ne može se priznati u specijalizantski odnosno subspecijalizantski staž.

U roku iz stava 1. ovog člana, glavni mentor je obavezan izraditi raspored obavljanja propisanog programa specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža, dogovoriti obavljanje specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža u zdravstvenim ustanovama odnosno fakultetima zdravstvenog usmjerenja iz člana 3. ovog pravilnika, te utvrditi dan početka specijalizacije odnosno subspecijalizacije.

Dio programa specijalizacije odnosno subspecijalizacije koji je zajednički za sve specijalističke programe mora sadržavati teorijsku nastavu iz oblasti:

- donošenje kliničkih odluka,
- komunikacijske vještine,
- timski rad,
- upravljanja sistemom,
- sposobnost sticanja i prenošenja znanja,
- etika i propisi,
- promocija zdravlja.

Dio programa specijalizacije i subspecijalizacije iz stava 3. ovoga člana obavlja se na fakultetima zdravstvenog usmjerenja u ukupnom trajanju od jedan mjesec, u nastavnim turnusima (ljetni i zimski semestar) po planu koji utvrđuju navedeni fakulteti.

Dio programa iz stava 3. ovoga člana sastavni je dio specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža, te se organizira u nastavnom obliku za specijalizante različitih usmjerenja specijalizacije odnosno subspecijalizacije.

Specijalizanti prilikom podnošenja zahtjeva za polaganje specijalističkog odnosno subspecijalističkog ispita moraju imati dokaz da su na propisan način obavili i uspješno kolokvirali dio programa specijalizacije odnosno subspecijalizacije iz stava 3. ovog člana.

Član 19.

Specijalizant provodi program specijalizacije odnosno subspecijalizacije, u pravilu, bez prekida.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, specijalizantu se može odobriti prekid staža u slučajevima stručnog ili naučnog usavršavanja u inostranstvu u kontinuiranom trajanju dužem od 30 dana, porodijskog odsustva, komplikacije u trudnoći, bolesti kod kojih liječenje traje duže od 30 dana, te pritvoru dužem od 30 dana.

O svakom prekidu u toku trajanja specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža, podnosilac zahtjeva za odobrenje specijalizacije iz člana 13. ovog pravilnika, obavezan je obavijestiti Ministarstvo i dokumentirati razloge prekida.

Ako je prekid opravdan, ministar donosi rješenje kojim se odobrava prekid specijalizacije odnosno subspecijalizacije i naznačava se produžavanje specijalizacije odnosno subspecijalizacije za vrijeme za koje je prekid trajao.

Rješenje iz stava 4. ovog člana je konačno u upravnom postupku i protiv istog se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda, saglasno propisima o upravnim sporovima.

Član 20.

Specijalizant ima pravo na godišnji odmor tokom kalendarske godine, u trajanju propisanom propisima o radu.

Godišnji odmor iz stava 1. ovog člana ne smatra se prekidom specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža utvrđenog članom 19. ovog pravilnika.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, ako specijalizant koristi godišnji odmor za vrijeme obavljanja specijalizantskog odnosno subspecijalizantskog staža u ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi odnosno fakultetu zdravstvenog usmjerenja, u kojem, prema planu specijalizantskog odnosno subspecijalizantskog staža, provodi manje od tri mjeseca, produžava mu se staž za onoliko koliko je trajao godišnji odmor.

Član 21.

Ako glavni mentor tokom mentorstva utvrdi da specijalizant ne izvršava obaveze iz programa specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža ili nema sklonosti prema specijalizaciji odnosno subspecijalizaciji za koju se usavršava, o tome pisano izvještava podnositelja zahtjeva za odobrenje specijalizacije odnosno subspecijalizacije iz člana 13. ovog pravilnika.

Glavni mentor i komentor tokom specijalizacije odnosno subspecijalizacije mogu povući svoju saglasnost o mentorstvu iz objektivnih ili subjektivnih razloga.

Odluku iz stava 2. ovog člana glavni mentor i komentor obavezni su, u pisanom obliku, dostaviti Ministarstvu, podnositelju zahtjeva za odobrenje specijalizacije odnosno subspecijalizacije iz člana 13. ovog pravilnika, kao i specijalizantu.

Ministarstvo razrješava glavnog mentora i komentora, ako utvrdi da isti neodgovorno vode specijalizanta, o tome obavještava podnosioca zahtjeva za odobrenje specijalizacije odnosno subspecijalizacije iz člana 13. ovog pravilnika i specijalizanta.

Glavni mentor i komentor za svoj rad po mentorstvu, odnosno komentorstvu dobijaju naknadu od zdravstvene ustanove odnosno fakulteta zdravstvenog usmjerenja kod kojeg su uposleni u stalnom radnom odnosu, a na osnovu transferisanih sredstava za ove namjene od strane Ministarstva.

Visina naknade iz stava 5. ovog člana utvrđuje se rješenjem ministra saglasno članu 14. ovog pravilnika.

Glavni mentor i komentor obavezni su obavljati poslove utvrđene članom 5. ovog pravilnika najmanje dva sata sedmično sa svakim specijalizantom odnosno subspecijalizantom.

Ako glavni mentor ili komentor tokom specijalizacije odnosno subspecijalizacije povuče svoju saglasnost o glavnom mentorstvu ili komentorstvu zbog razloga iz stava 2. ovog člana ili izgubi status mentora ili komentora zbog razloga iz stava 4. ovog člana, obavezan je vratiti srazmjerni dio isplaćene naknade koju utvrdi ovlaštena zdravstvena ustanova odnosno fakultet zdravstvenog usmjerenja iz člana 3. ovog pravilnika.

Član 22.

Cijeli ili dio specijalizantskog odnosno subspecijalizantskog staža može se obaviti i u inostranstvu pod uslovom da program navedenog staža ne odstupa od programa specijalizantskog odnosno subspecijalizantskog staža utvrđenog za tu vrstu specijalizacije odnosno subspecijalizacije ovim pravilnikom.

Odobrenje za obavljanje dijela specijalizantskog odnosno subspecijalizantskog staža u inostranstvu izdaje ministar u formi rješenja, a na osnovu podnijetog dokumentiranog zahtjeva lica koje je podnijelo zahtjev za odobrenje specijalizacije i subspecijalizacije u smislu člana 13. ovog pravilnika.

Uz zahtjev iz stava 2. ovog člana prilaže se:

- saglasnost glavnog mentora za obavljanje cijelog ili dijela specijalizantskog odnosno subspecijalizantskog staža u inostranstvu,

- saglasnost ovlaštene zdravstvene ustanove odnosno fakulteta zdravstvenog usmjerenja u inostranstvu, a u kojem će se obaviti cijeli ili dio specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža,
- ovjerena izjava specijalizanta ili podnosioca zahtjeva za odobrenje specijalizacije odnosno subspecijalizacije iz člana 13. ovog pravilnika, o pokriću svih troškova obavljanja specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža u inostranstvu, kao i smještaja specijalizanta tokom boravka u inostranstvu,
- rješenje Ministarstva kojim je odobrena specijalizacija odnosno subspecijalizacija. Rješenje iz stava 2. ovog člana je konačno u upravnom postupku i protiv istog se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda, saglasno propisima o upravnim sporovima.

Član 23.

Specijalizacija odnosno subspecijalizacija prestaje ako:

1. specijalantu, u toku trajanja specijalizantskog odnosno subspecijalizantskog staža, prestane radni odnos u zdravstvenoj ustanovi, kod nositelja odobrenja za privatnu praksu, u fakultetu zdravstvenog usmjerenja, u nadležnom ministarstvu zdravstva, u državnom odnosno federalnom ministarstvu, organu državne ili federalne uprave, pravnom licu koje obavlja naučno-istraživačku djelatnost, pravnom licu koje obavlja proizvodnju i promet lijekova i medicinskih sredstava, u zavodu zdravstvenog osiguranja;

2. u slučaju prestanka rada privatne prakse odnosno zdravstvene ustanove po sili Zakona za specijalizante kojim je odobrena specijalizacija odnosno subspecijalizacija kao nositeljima odobrenja za privatnu praksu, ili specijalizantima uposlenim kod nositelja odobrenja za privatnu praksu odnosno specijalizantima uposlenim u zdravstvenoj ustanovi koja prestaje sa radom;

3. saglasno odredbi člana 21. stav 1. ovog pravilnika glavni mentor utvrdi da specijalizant ne izvršava obaveze iz programa specijalizacije odnosno subspecijalizacije ili nema sklonosti prema specijalizaciji odnosno subspecijalizaciji za koju se usavršava.

Rješenje o prestanku specijalizacije odnosno subspecijalizacije donosi ministar na osnovu zahtjeva zdravstvene ustanove, nositelja odobrenja za privatnu praksu, dekana fakulteta zdravstvenog usmjerenja, rukovodioca nadležnog ministarstva zdravstva, državnog odnosno federalnog ministarstva, organa državne ili federalne uprave, direktora pravnog lica koje obavlja naučno-istraživačku djelatnost, direktora pravnog lica koje obavlja proizvodnju i promet lijekova i medicinskih sredstava, direktora zavoda zdravstvenog osiguranja.

Rješenje o prestanku specijalizacije odnosno subspecijalizacije, u slučaju iz tačke 3. stava 1. ovog člana, donosi se po službenoj dužnosti, a na osnovu mišljenja glavnog mentora dostavljenog Ministarstvu.

Uz zahtjev iz stava 2. ovoga člana prilažu se dokazi kojim se dokazuje postojanje uslova iz tač. 1. ili 2. stava 1. ovog člana.

Rješenja iz st. 2. i 3. ovog člana su konačna u upravnom postupku i protiv istih se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda, saglasno propisima o upravnim sporovima.

Član 24.

Specijalistički odnosno subspecijalistički staž i obaveze specijalizanta u specijalističku knjižicu upisuju glavni mentor i komentori u organizacionim jedinicama zdravstvenih ustanova odnosno fakulteta zdravstvenog usmjerenja u kojima specijalizant obavlja specijalistički odnosno subspecijalistički staž prema propisanom planu i programu.

Sporna pitanja između glavnog mentora i specijalizanta oko upisa specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža i obaveza u specijalističku knjižicu rješava voditelj programa specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža, koji ima pravo upisa podataka u specijalističku knjižicu.

Obrazac specijalističke knjižice sastavni je dio ovog pravilnika.

Radne obaveze iz stava 1. ovog člana specijalizant obavlja u radnom vremenu, u trajanju od 40 sati sedmično.

V - POLAGANJE SPECIJALISTIČKOG ODNOSNO SUBSPECIJALISTIČKOG ISPITA

Član 25.

Nakon obavljenog programa specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža specijalizant polaže specijalistički odnosno subspecijalistički ispit.

Specijalistički odnosno subspecijalistički ispit polaže se najkasnije u roku šest mjeseci od završetka specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža.

Rješenjem ministra utvrđuju se troškovi polaganja specijalističkog odnosno subspecijalističkog ispita koje snosi podnositelj zahtjeva za odobrenje specijalizacije odnosno subspecijalizacije iz člana 13. ovog pravilnika ili specijalizant.

Član 26.

Zahtjev za polaganje specijalističkog odnosno subspecijalističkog ispita podnosi se Ministarstvu najmanje 30 dana prije pristupanja polaganju specijalističkog odnosno subspecijalističkog ispita.

Specijalizant prijavljuje polaganje specijalističkog odnosno subspecijalističkog ispita na osnovu konačnog mišljenja glavnog mentora.

Zahtjev iz stava 1. ovog člana treba sadržavati slijedeće:

- lični zahtjev specijalizanta,
- zahtjev zdravstvene ustanove, nositelja odobrenja za privatnu praksu, fakulteta zdravstvenog usmjerenja, nadležnog ministarstva zdravstva, državnog odnosno federalnog ministarstva, organa državne ili federalne uprave, pravnog lica koje obavlja naučno-istraživačku djelatnost, pravnog lica koje obavlja proizvodnju i promet lijekova i medicinskih sredstava, zavoda zdravstvenog osiguranja, a koji su podnijeli zahtjev za odobrenje specijalizacije odnosno subspecijalizacije u smislu člana 13. ovog pravilnika,
- rješenje o odobrenju specijalizacije odnosno subspecijalizacije,
- uredno popunjenu specijalističku knjižicu,
- dokaz o obavljenom dijelu programa specijalizacije odnosno subspecijalizacije koji je zajednički za sve specijalističke programe, a koji izdaje fakultet zdravstvenog usmjerenja,
- dokaz o uplati troškova za polaganje specijalističkog odnosno subspecijalističkog ispita.

Član 27.

Ministar na osnovu mišljenja glavnog mentora, kao i uredno dokumentovanog zahtjeva iz člana 26. ovog pravilnika, donosi rješenje o odobravanju polaganja specijalističkog odnosno subspecijalističkog ispita.

Rješenjem iz stava 1. ovoga člana ministar imenuje članove i sekretara ispitne komisije, te određuje datum polaganja specijalističkog odnosno subspecijalističkog ispita.

Član ispitne komisije ne može biti glavni mentor i komentori koji su učestvovali u provođenju specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža specijalizanta.

Članovi ispitne komisije se imenuju iz redova priznatih stručnjaka određenih specijalnosti, naročito iz redova nastavnika u naučno-nastavnom zvanju redovnog profesora, vanrednog profesora ili docenta, koji imaju objavljene stručne i naučne radove u indeksiranim medicinskim časopisima odnosno čiji podaci su dostupni na MEDLINE.

Članovi i sekretar ispitne komisije na specijalističkim odnosno subspecijalističkim ispitima imaju pravo na naknadu čiji iznos se određuje rješenjem ministra.

Rješenje iz stava 1. ovog člana je konačno u upravnom postupku i protiv istog se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda, saglasno propisima o upravnim sporovima.

Član 28.

Članovi ispitne komisije iz člana 27. stav 4. ovog pravilnika, određuju se sa Liste ispitivača za specijalističke i subspecijalističke ispite koju utvrđuje ministar, na prijedlog zdravstvenih ustanova i fakulteta zdravstvenog usmjerenja koje su ovlaštene za obavljanje specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža.

Lista ispitivača iz stava 1. ovog člana novelira se svake druge godine.

Član 29.

Specijalistički odnosno subspecijalistički ispit polaže se u ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi odnosno fakultetu zdravstvenog usmjerenja iz člana 3. ovog pravilnika.

Specijalistički odnosno subspecijalistički ispit iz stava 1. ovog člana sastoji se iz teoretskog i praktičnog dijela.

Član 30.

Opći uspjeh kandidata na specijalističkom odnosno subspecijalističkom ispitu ocjenjuje se sa "položio" ili "nije položio".

Ocjena iz stava 1. ovog člana donosi se većinom glasova članova ispitne komisije i upisuje se, uz pitanja, u zapisnik o polaganju specijalističkog odnosno subspecijalističkog ispita.

Obrazac zapisnika iz stava 2. ovog člana sastavni je dio ovog pravilnika.

Član 31.

Po završetku specijalističkog odnosno subspecijalističkog ispita, kandidat je dužan zapisnik sa cjelokupnom dokumentacijom dostaviti Ministarstvu.

Kandidatu iz stava 1. ovog člana, koji je položio specijalistički odnosno subspecijalistički ispit, izdaje se uvjerenje o položenom specijalističkom odnosno subspecijalističkom ispitu i isto upisuje u registar o položenim specijalističkim odnosno subspecijalističkim ispitima kojeg vodi Ministarstvo.

Obrazac uvjerenja iz stava 2. ovog člana sastavni je dio ovog pravilnika.

Član 32.

Kandidat koji nije položio specijalistički odnosno subspecijalistički ispit prvi puta, može ga ponoviti u roku koji zapisnički utvrdi ispitna komisija, a koji ne može biti kraći od 30 dana, niti duži od 90 dana od dana polaganja ispita.

Ako kandidat ne položi ispit drugi put, može ga još jednom ponoviti kroz daljih 90 dana.

Ako niti nakon ponovljenog roka iz stava 2. ovog člana, kandidat ne položi ispit, upućuje se na ponovno obavljanje specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža u trajanju kojeg odredi ispitna komisija, a koje ne može biti kraće od 90 dana.

Troškove dodatnog specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža iz stava 3. ovog člana snosi podnosilac zahtjeva za odobrenje specijalizacije iz člana 14. ovog pravilnika, odnosno kandidat.

Ako kandidat ne pristupi polaganju specijalističkog odnosno subspecijalističkog ispita ili odustane od započetog ispita bez opravdanog razloga, smatra se da ispit taj put nije položio i mora ga ponovi u roku koji odredi ispitna komisija, a koji ne smije biti duži od 90 dana.

Troškove ponavljanja specijalističkog odnosno subspecijalističkog ispita iz stava 5. ovog člana snosi sam kandidat.

Član 33.

Po položenom specijalističkom odnosno subspecijalističkom ispitu stiče se naziv specijaliste odnosno subspecijaliste određene grane medicine, stomatologije odnosno farmacije.

VI - PRIZNAVANJE POSTDIPLOMSKOG STUDIJA KAO SUBSPECIJALIZACIJE

Član 34.

Doktorima medicine, doktorima stomatologije i magistrima farmacije - specijalistima, istaknutim stručnjacima koji se bave određenom subspecijalizacijom najmanje 10 godina, koji imaju naučno-nastavno zvanje redovnog, vanrednog profesora ili docenta, priznaje se status subspecijaliste ako imaju:

- publicirane stručne i naučne radove iz određene specijalizacije, i to tri rada na Current Contentsu ili pet radova u časopisima koje pokriva baza podataka Medline,
- imaju odbranjenu temu magistarskog rada i/ili doktorske disertacije iz oblasti medicine, stomatologije odnosno farmacije za koju subspecijalizaciju aplicira.

Član 35.

Zahtjev za priznavanje statusa subspecijaliste iz člana 34. ovog pravilnika podnosi doktor medicine, doktor stomatologije i magistar farmacije specijalista Ministarstvu, uz predočenje dokaza o ispunjavanju uslova za sticanje zvanja subspecijaliste.

Rješenje o priznavanju subspecijalizacije u slučajevima predviđenim u članu 34. ovog pravilnika donosi ministar, u roku od 30 dana od dana podnošenja uredno dokumentiranog zahtjeva.

Rješenje iz stava 2. ovog člana je konačno u upravnom postupku i protiv istog se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda saglasno propisima o upravnim sporovima.

VII - PROVJERA KVALITETA OBAVLJENOG SPECIJALISTIČKOG ODNOSNO SUBSPECIJALISTIČKOG STAŽA

Član 36.

Kvalitet specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža doktora medicine provjerava Ministarstvo.

Ministarstvo imenuje stručnu komisiju za utvrđivanje činjenica važnih za provjeru kvaliteta specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža, te ujedno predlaže metode procjene kvaliteta.

Stručna komisija iz stava 2. ovog člana sastoji se od najmanje tri člana, po jednog predstavnika medicinskog, stomatološkog odnosno farmaceutskog fakulteta, nadležne federalne komore i i predstavnika Ministarstva.

Članovi stručne komisije moraju biti specijalisti one grane medicine, stomatologije odnosno farmacije za koju obavljaju provjeru kvaliteta izvođenja specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža i imati naučno-nastavno zvanje redovnog, vanrednog profesora odnosno docenta, izuzev člana stručne komisije imenovanog ispred Ministarstva.

Stručna komisija obavlja provjere ovlaštenih zdravstvenih ustanova i fakulteta zdravstvenog usmjerenja u kojima se obavlja specijalistički odnosno subspecijalistički staž prema strukturiranim obrascima i na način utvrđen u Povelji Udruženja specijalista Evropske unije, koja se objavljuje na njeb-stranici Ministarstva.

Stručna komisija predlaže ministru poduzimanje odgovarajućih mjera utvrđenih odredbama ovog pravilnika u slučaju negativnog mišljenja o kvalitetu specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža, a koji provode ovlaštene zdravstvene ustanove odnosno fakulteti zdravstvenog usmjerenja.

Članovi Stručne komisije ostvaruju pravo na naknadu za svoj rad.

Visinu naknade iz stava 7. ovog člana utvrđuje se rješenjem ministra.

VIII - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 37.

Zdravstvene ustanove odnosno fakulteti zdravstvenog usmjerenja, kojima je odobreno obavljanje specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža na osnovu ranijih propisa koji su važili prije stupanja na snagu ovog pravilnika, dužni su uskladiti svoju organizaciju i poslovanje sa odredbama ovog pravilnika, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu Pravilnika.

Do isteka roka iz stava 1. ovog člana, ostaju na snazi rješenja o odobrenju obavljanja specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža zdravstvenim ustanovama odnosno fakultetima zdravstvenog usmjerenja izdata na osnovu ranijih propisa koji su važili prije stupanja na snagu ovog pravilnika.

Član 38.

Fakulteti zdravstvenog usmjerenja u kojim se obavlja dio programa specijalizacije odnosno subspecijalizacije koji je zajednički za sve specijalističke programe iz člana 18. ovog pravilnika, dužni su u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog pravilnika utvrditi planove programa specijalizacija odnosno subspecijalizacija koji su zajednički za sve specijalističke programe i otpočeti edukaciju u nastavnim turnusima (ljetni i zimski semestar).

Član 39.

Specijalizant kojem je odobrena specijalizacija odnosno subspecijalizacija saglasno propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovog pravilnika, može, ukoliko je to za njega povoljnije, nastaviti obavljanje specijalizantskog odnosno subspecijalizantskog staža saglasno odredbama ovog pravilnika.

Na osnovu podnijetog dokumentiranog zahtjeva specijalizanta, odobrenje za obavljanje specijalizantskog odnosno subspecijalizantskog staža po odredbama ovog pravilnika, a u smislu stava 1. ovog člana, rješenjem odobrava ministar.

Rješenje iz stava 2. ovog člana je konačno u upravnom postupku i protiv istog se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda, saglasno propisima o upravnim sporovima.

Ukoliko specijalizant ne iskoristi mogućnost iz stava 1. ovog člana, rješenje o odobrenju specijalizacije odnosno supspecijalizacije, izdato na osnovu ranijih propisa koji su važili prije stupanja na snagu ovog pravilnika, ostaje na snazi.

Član 40.

Odredbe ovog pravilnika ne odnose se na specijalizacije odnosno subspecijalizacije lica koja su završila fakultet zdravstvenih studija, kao i na specijalizacije i subspecijalizacije zdravstvenih saradnika, a što će se urediti posebnim pravilnikom.

Član 41.

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje primjena propisa o specijalizacijama zdravstvenih radnika, a koji su bili u primjeni na teritoriji Federacije na dan stupanja na snagu ovog pravilnika, i to:

1. Pravilnika o specijalizaciji zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika ("Službeni list SRBiH", br. 27/86, 38/86, 7/87 i "Službene novine Federacije BiH", broj 7/03);
2. Pravilnik o specijalističkom usavršavanju zdravstvenih djelatnika ("Narodni list HR H-B", broj 14/94);
3. Pravilnik o specijalizaciji iz porodične medicine ("Službene novine Federacije BiH", br. 7/99, 50/00 i 22/02).

Član 42.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".